

Komkommermozaïekvirus in lelie

De laatste jaren worden in de kas in lelies uit de groep van de Orientals regelmatig planten aangetroffen met lichte gekleurde vlekjes en strepen in de lengterichting van het blad. De symptomen komen het vaakst voor in de kop van de plant. Kwekers weten niet waardoor deze symptomen zijn veroorzaakt en denken aan gebreks- of overmaatverschijnselen.

Een lelie met bladsymptomen van CMV in de bovenste bladeren

Hans Kok, Team Bloembollen; DLV Plant, h.kok@dlvplant.nl
Foto's: DLV Plant

De hierboven beschreven symptomen worden veroorzaakt door komkommermozaïekvirus (CMV). CMV in lelie is al lange tijd bekend maar niet alle broeiers herkennen de symptomen. De symptomen lijken op die van leliemozaïekvirus en bestaan uit scherp afgetekende, lichtgroene nerven met vaak een krulling van de bladeren. Het ziektebeeld is heftiger bij gelijktijdige aanwezigheid van het symptoomloos lelievirus (LSV). De strepen komen op het hele blad voor maar kunnen ook begrenst zijn door de bladnerf. De eerste symptomen ontstaan in de kop van de plant en verspreiden zich naar de eronder liggende bladeren. Als de hele plant van boven naar onderen symptomen heeft kunnen er ook symptomen voorkomen op de knoppen. Het virus hoeft niet altijd symptomen te geven en kan heel goed symptoomloos voorkomen.

VEEL WAARDPLANTEN

CMV is een bolvormig virus uit de cucumovirusgroep dat door bladluizen op non-persistente wijze wordt overgebracht. Het virus komt

infecties worden pas het volgende seizoen zichtbaar, waarbij meestal de hele plant symptomen laat zien.

Het virus heeft een brede waardplantenreeks waaronder anemoon, dahlia, gladiool, tulp, Hippeastrum en diverse onkruiden. CMV maakt geen onderdeel uit van ELISA-keuringen door de BKD.

BLADLUIZEN

Vaak worden tijdens de bloemteelt in de kas enkele aangetaste planten waargenomen die van boven tot onder symptomen laten zien. Er zijn ook situaties bekend dat in 2-5% van de planten symptomen van CMV voorkomen waarbij de symptomen zich beperken tot de bovenste bladeren. Gelet op wat er bekend is over CMV zou het heel goed kunnen zijn dat de planten die van boven tot onder symptomen laten zien al tijdens de bollenteelt zijn aangetast. De planten met alleen symptomen in de kop van de plant zouden dan tijdens de bloemteelt in de kas zijn besmet. Planten met CMV-symptomen komen in de kas vaak voor in 'nestjes', wat sterk doet denken aan verspreiding in de kas. Op de bedrijven waar zich dit heeft voorgedaan werden in de weken voor de symptoomexpressie bladluizen waargenomen. Dit sterkt het vermoeden dat bladluizen een rol spelen in de verspreiding van het virus in de kas. Bij constatering van bladluizen in de kas worden door de kwekers middelen gespoten die bladluizen bestrijden, maar dat neemt niet weg dat de bladluizen het virus nog kunnen verspreiden voordat ze afsterven. Bij constatering van planten met CMV-symptomen in lelies in de kas is het belangrijk dat deze planten zo snel mogelijk worden verwijderd zodat ze geen besmettingsbron meer vormen voor de overige planten.

Een door bladluizen aangetaste plant met eromheen planten met CMV symptomen